

Hrozba sovětské vojenské intervence umožnila únorový puč?

Ota Hora, Ottawa

Od tragického puče v únoru 1948 uplynulo již třicet šest let. Bylo o něm napsáno mnoho knih, úvah a článků. Byl v nich většinou vysloven názor, že jakýkoliv odpor by nezabránil nastolení komunistické moci. Tento názor jsem nikdy nesdílil. Zvláště proto, že organizovaný odpor kladen nebyl, ač šlo o svobodu, statek nejdražší, a rozhodovalo se o osud Československa na dlouhá léta, ba desetiletí! Na tomto názoru se změnil nic ani fakt, že mnohá svědectví nebyla dosud vydána a mnohé archivní dokumenty jsou dosud nedostupné. Nutnost bojovat, odůvodnil jsem již ve své knize "Svědectví o puči." Univ. profesor dr. V.M. Fic v kritice mé knihy uveřejněné v "Canadian Slavonic Papers" (září 1981, č.3, s. 359) zdůrazňuje, že "Hora je prvním českým autorem, který věří, že naděje na uchování svobody a odvaha odporovat komunistickým pučistům všemi prostředky byla v průběhu puče prokázána v Praze, v pondělí dne 23. února 1948, studenty a národně socialistickou mládeží průvodem na Hrad s cílem podpořit presidenta republiky v obraně svobod. K průvodu, jak píše V.M. Fic, se připojilo asi 20.000-30.000 lidí. Pětičlenná delegace sestávající z V.M. Fice (tehdy studenta Karlovy univerzity), Vratislava Štafla, poslance Josefa Lesáka

a j. byla přijata presidentem republiky dr. E. Benešem. O tom V.M. Fic napsal mj. toto: "Delegace informovala presidenta o tom, že civilní řád se v Praze zhroutil, že ulice, mosty a veřejné budovy byly převzaty milicí, a že jsme přišli podpořit presidenta v úsilí obnovit pořádek a vrátit veřejnou správu do rukou ústavních orgánů."

Dále delegace ho žádala, aby jako prezident a vrchní velitel branných sil se obrátil rozhlasem k národu

a že my, studenti budeme jeho armádu ve všem podporovat ... President odpověděl, že musíme celou národní krizi řešit diskusí a do poslední chvíle se pokoušet o kompromis a smírné řešení. Delegace na to odpověděla, že je již pozdě pokračovat v diskusí, že komunistický puč v Praze je v plném proudu, že je nutno bránit republiku všemi prostředky a že národ jej bude podporovat ve všem..." (Svědectví o puči, s. 451-452)

Také bývalý ministr spravedlnosti dr. Prokop Drtina ve svých obsáhlých pamětech "Československo můj osud" věřil v nutnost odporu a byl přesvědčen, že

"dojde po skončení druhé světové války v naší republice k rozhodujícímu střetnutí mezi demokraty

a komunistickou stranou

o parlamentně demokratický systém či diktaturu proletariátu... To se v květnu 1945 dobře vědělo..." (sv. II., kniha 2, s. 578-579). V jakém ovzduší se tehdy žilo vysvítá i z rozhovoru, který měl ministr Drtina s presidentem republiky v pondělí dne 23. ledna 1948: "Mluvili jsme též o zprávách, které proskočily o zasedání kominformy v Miláně (tam se rozhodlo, že po událostech v Polsku, Maďarsku a Rumunsku "Československo je nyní na řadě" - moje poznámka.)...

Pan president se znovu vrátil k úvahám o tom, že mezi komunisty a demokraty dojde fatálně v brzké době ke střetnutí, jež bude rozhodující pro další osud republiky a československého lidu A opakoval znovu svoji otázku, zda na to jsme připraveni, zda jsme připraveni - jak řekl - na všechno! Ano pane presidente, jsme připraveni na všechno.... Víme, že to bude velmi zlé.... ale není vyhnouti a my věříme, že to lze vyhrát a že lze demokracii u nás udržet, budou-li pevně držet dohromady všichni demokratičtí činitelé! Já jsem tak rozhodnut, že i kdyby mě to mělo stát život, já ten boj o demokracii svěst musím, já nemohu nečinně přihlížet, jak se u nás svoboda bez boje prohrává a ztrácí ... pane presidente, věřím, že to vyhrájeme, půjdeme-li všichni pohromadě."

(Tamtéž, s. 458).

Proč v těch osudových dnech nebyl vydán jakýkoliv rozkaz k odporu i když se už vědělo, že komunističtí pučisté prezidentu znemožní rozhlasový projev? Na povel čekala čs. armáda, finanční stráž, policisté (demokratičtí - jen v Praze jich bylo přes 2.000!), studenti, mládež, Sokolové, celý národ! Pokrač. na str. 2

naše hlasy

"OUR VOICES" - INDEPENDENT NEWSPAPER FOR CZECHS AND SLOVAKS
NEZÁVISLÝ ČASOPIS PRO ČECHY A SLOVÁKY

No. 2 (1048) Vol. - Ročník 29 * 28. ledna - January 28, 1984
Toronto, Ontario, Canada

Zednáři v italské armádě

Rím: Italská armáda je nadále infiltrována členy bývalé tajné zednářské lože P-2 velmistra L. Gellioho, a to na vysoké úrovni. Konstatuje to ve svém posledním vydání časopis Astrolabio, který současně přináší seznam 45 jmen vysokých důstojníků pozemní armády, námořnictva, letectva, karabiniérů a finanční stráže s uvedením hodností, funkce i místa působení. Časopis v otevřeném

dopise Italskému ministru obrany G. Spadoliniho vyjadřuje podiv nad touto skutečností a ptá se, jak je možné, že funkce tak důležité pro existenci státu zůstaly i přes údajnou očistu ozbrojených složek od členů P-2, proklamovanou bývalým ministrem obrany L. Lagoriem, obsazeny i nadále bývalými zednáři.

*

Dr. Josef Kalvoda:

Únor 1948

George Orwell psal svůj futuristický román "1984" v roce 1948. Přehodil dvě poslední číslice onoho roku a dal tím název knize, která se stala symbolem totalitní hrozby. Mezi událostmi v onom roce, které inspirovaly Orwella k napsání světoznámé anti-utopie, byl také komunistický puč v Československu. Je to spojitost mezi "1984" a 1948. Historie se falšovala nejenom v "1984", ale také i o 1948.

U příležitosti pětáctiletého výročí "února" v minulém roce jsme četli v etnickém tisku, že se v únoru 1948 mělo bojovat. Tato téze však vyvolává dvě otázky: Proti komu se mělo bojovat? A proč se nebojovalo?

První otázka se může zdát být nadbytečnou a netrpělivý čtenář hned odpoví: Přece proti komunistům! Přihlédneme-li však blíže faktům a událostem, jak se tyto sebehly, musíme dojít k závěru, že tato odpověď je nedostatečná. Komunisté nebyli sami -

měli své spojence. Muselo by se bylo bývalo bojovat nejenom proti nim, ale také i jejich spojencům, proti těm, které už mnoho let předtím Lenin nazval "užitečnými idioty." Poněvadž to není titul lichotivý, budou vždy rozepře o tom, kdo mezi ně patřil či nepatřil.

Domníváme se, že čtenáři jsou obeznámeni s vývojem událostí, které vedly k únoru, alespoň v hrubých nárysech, a tedy se nemíníme zabývat všemi důležitými či méně důležitými podrobnostmi o

nichž bylo napsáno několik knih. Byla to především neochota ministra vnitra, Václava Noska, podrobit se většinovému vládnímu rozhodnutí ve věci přemístění nekomunistických důstojníků Sboru národní bezpečnosti (SNB) v Praze. Poněvadž Nosek nechtěl svůj rozkaz odvolat a ponechat dotyčné důstojníky na jejich místech, dvanáct ministrů tří nekomunistických stran - národně socialistické, lidové a slovenské demokratické - podalo Pokračování na straně 3

Poplach v severních Čechách

PŘÍRODA ODUMÍRA -

Údaje o katastrofální situaci znečištění ovzduší, vod a půdy v Severočeské průmyslové oblasti nezveřejnil pochopitelně jak by se slušelo a patřilo pražský komunistický režim, ale příslušná komise československé CHARTY 77. Poslední dokument komise z počátku léta 1983 uvádí a odhaluje poplašné a otřesné podrobnosti týkající se oblasti severních Čech.

Autoři dokumentu obviňují vládu, že zatajuje tato otřesná fakta a katastrofální situaci nejen před veřejností, ale také před odborníky a vědci, z nichž strany se obává pokusu o zbrzdění zločinného ničení přírody a zdraví člověka. Vedení komunistické strany Československa považuje zřejmě ničení lesů a vod a všeho živého v nich, za povinnou daň "průmyslové revoluce" a jedná s mottem: Po nás potopa.

Komise Charty 77 uvádí mimo jiné:

1. V severních Čechách stoupá dramaticky počet předčasných porodů, mrtvé naroze-

ných dětí, degenerace a znetvoření novorozeňat.

2. V prostoru Teplic a Chomutova byla naměřena tak vysoká koncentrace smogu v ovzduší, že oficiální místa byla nucena zveřejnit výzvu k obyvatelstvu, aby v překerních situacích a při určitých povětrnostních podmínkách byly nošeny navlhčené šátky přes ústa a nos.

3. Z jednoho objektu chemického průmyslu n.p. v Ústí nad Labem došlo v měsíci březnu 1983 k úniku velkého množství jedovatých plynů, aniž byla učiněna nebo vyhlášena jakákoliv ochranná opatření. Jednalo se údajně o

tovární objekt, který pracuje pro zbrojní a válečné účely.

4. Při těžbě uranové rudy v prostoru České Lípy, která probíhá pod přísnou kontrolou sovětských expertů, došlo k zamoření povrchové i spodní vody na rozloze 600 km čtverečních a k totálnímu zničení lesních porostů na ploše asi 25.000 ha.

Odborníci odhadují, že z jedovatého "zvonu", který dnem i nocí visí nad severními Čechami, napadne ročně 280 - 350 tisíc tun sírného dioxydu, nehledě na olovo, které chrlí v centech výfuky motorových vozidel všeho druhu, Pokračování na straně 5

Hrozba sovětské vojenské intervence umožnila únorový puč?

Pokračování ze strany 1

Proč v zemi Masarykové a Husové došlo k tak hrozně katastrofální porážce demokracie, svobody a humanity? Na to jsem se snažil odpovědět ve své knize "Svědectví o puči" a na to nyní nejnověji odpovídá Prokop Drtina ve svých čtyřech knihách "Československo můj osud". Podle mého soudu k dalšímu závažnému důvodu naší porážky přibývá hrozba sovětské vojenské intervence. Americký velvyslanec v Praze, L. Steinhardt, ve své zprávě ministru Marshallovi ze dne 27. února 1948 napsal mj. toto: "Beneš byl poděšen sovětskou hrozbou... Není však žádného důkazu o soustředění sovětské armády na čs. hranicích..." (Svědectví o puči s. 549) Soudím proto, že také zákeřně zneužitá Gottwaldova

**hrozba sovětskou vojenskou intervencí
hrála významnou úlohu**

při osudovém rozhodování presidenta Beneše, který patrně tomuto hrubému, nelidskému tlaku nakonec podlehl, přijal demisi, podepsal a jmenoval novou komunistickou vládu, porušil všechny sliby dané ministrům, kteří podali demisi a zapomněl i na svůj výrok, který vyslovil v rozhovoru s ministrem dr. Jaroslavem Stránským dne 27. listopadu 1947: "Jestliže komunisté chtějí občanskou válku, kdybych měl lézt po čtyřech, svolám Sokoly, legionáře a všechny ostatní a budou ji mít..." Dále v rozhovoru se Švédkou Amelií Posse-Brázovou prohlásil: "Jedině přes moji mrtvolu budou moci udělat puč v této zemi..." (Svědectví o puči, s. 455)

Karel Kaplan, historik a dlouholetý funkcionář KSČ, žijící od roku 1977 v Německu vnáší světlo do této otázky a poprvé uveřejňuje fakta, aspoň mně do té doby neznámá. V roce 1978 napsal do Svědectví č. 55 svůj článek pod nadpisem "Úvahy o nevyhnutelnosti února." Píše:

"Československu přisuzovala Moskva od počátku velký význam... Důležitou roli tu hrála geografická poloha; kromě toho sovětští příslušníci zemi významnou vojensko-strategickou a politickou roli při uplatňování svého vlivu v Evropě... v důsledku tohoto zhodnocení

**patřilo Československo k zemím, pro jehož udržení
ve svém bloku by se sovětská politika
nezastavila ani před válečným konfliktem.**

Bylo to zřejmé ze vzkazu, který v únorových dnech přivezl Zorin Gottwaldovi. Stalin jej vyzýval, aby v době vládní krize požádal sovětskou vládu o vojenskou pomoc, která byla na maďarských hranicích připravena. A po dvaceti letech sovětské vedení znovu svoje stanovisko opakovalo, a to na schůzce s československými činiteli v Moskvě v květnu 1968. Na zařizovací schůzi ÚV. KSČ v roce 1969 o tom mluvil Vasil Bilák ("Řekli nám, že Československo je důležitou součástí

socialistického tábora, že naše západní hranice je současně i jejich hranicí a dopustit, aby Československo vypadlo ze socialistického tábora, by znamenalo zradu na socialismu, znamenalo by anulovat výsledky druhé světové války v Evropě, pošlapat památku milionů mrtvých v druhé světové válce, a to nemohou dopustit ani za cenu třetí světové války."

Většina z nás, včetně presidenta republiky, nevěřila tehdy v zásah sovětské armády, především z důvodů mezinárodních. Drtina to správně postřehl a píše: "Rozhodli-li se SSSR pro invasi do ČSR v roce 1968, neznámá to nutně, že by se tohoto brutálního porušení mezinárodního práva i naší smlouvy dopustil též o dvacet let dříve, kdy mezinárodní situace byla přece jen podstatně jiná." (Drtina, sv. II., kniha 2, s. 588)

Fakta, uvedená Karlem Kaplanem však dokazují opak. Gottwald - Zorin v době puče jednali zřejmě podle sovětských politických směrnic, president Beneš podlehl hrozbě o sovětské intervenci a kapituloval Toto však nutně zmiňuje obvinění, pro nás neuvěřitelné, ofěsné tvrzení Prokopa Drtiny, "zda president Beneš kapituloval v únoru 1948 v důsledku své vyčerpanosti stářím a nemocí, či zda jeho kapitulace byla přes jeho nemoc dobře a dlouho připravenou osobní politikou, předem chladně rozváženou kapitulací." (Drtina, sv. II., kniha 2, s. 622) Zatím nesdílím Drtinův názor o "dlouho připravované, předem chladně rozvážené kapitulaci," až do doby, kdy bude podáno více důkazů o tom, co se dělo v těch osudových hodinách a minutách v presidentově kanceláři, včetně presidentových spolupracovníků, které si nešťastně vybral a v kritických dnech byli mu spíše příteři nežli nezbytnou oporou!

Soudím, že po získání faktů, které jsme poznali teprve několik let po komunistickém puči, porážka demokracie a svobody v Československu mohla být odvrácena. Připomínám tu zejména tehdy nám neznámé stanovisko Spojených států, které nelibě nesly výboje a postupně zabírání dalších zemí v Evropě Sovětským svazem, o čemž měl dlouhý rozhovor Winston Churchill s kanadským ministerským předsedou

W.L. MacKenziem a to v Londýně, v listopadu 1947, u příležitosti schůzky zahraničních ministrů na níž byl přítomen i sovětský ministr zahraničí. Winston Churchill řekl, že na této konferenci nutno Sovětům říci mj. toto: "Bojovali jsme za svobodu a hodláme ji udržet... Máme už dost té války nervů a zastrašování... Nedovolíme, abyste zničili západní Evropu a až tam rozšířili svůj vliv..."

**Provedeme útok na Moskvu a jiná vaše města
a zničíme je letectvy atomovými bombami.**

Nedovolíme, aby tyranie pokračovala..." (The MacKenzie Record, Univ. of Toronto Press, sv. 4, s. 113-114) Churchill kanadskému ministerskému předsedovi vysvětlil, že "Američané na to mají připraveny plány již přes rok". O tom jsem podrobněji napsal v knize "Svědectví o puči", s. 396 a následovně.

Sovětský svaz a Stalin musil o úmyslech Američanů vědět. Soudím to z toho, že Sovětský svaz úzkostlivě dbal i v době puče a právě v jeho průběhu, aby nedošlo k zásahu čs. armády, k ozbrojenému odporu, který by okamžitě uvedl v pohyb plán Američanů tím spíše, že tehdy Amerika měla monopol na atomové bomby! Proto Sovětský svaz dbal, aby celé uchopení moci komunisty bylo "legální" a tak navenek - s ohledem na světové veřejné mínění, vše probíhalo hladce, ustávně, což souhlasem, podpisem, kapitulací presidenta republiky se komunistům podařilo, zvláště když se nestřílelo a celonárodní odpor neexistoval.

Navzdory faktům, která uvádí Kaplan, Sovětský svaz tehdy by neintervenoval. Proto president Beneš nikdy neměl podepsat novou vládu, nikdy neměl kapitulovat. Měl dát povel on, nebo ostatní armádní velitelé k obraně svobody, celý národ se měl bránit i za cenu obětí na životech.

Věřím, že Američané, podle slov Winstona Churchilla, by zasáhli a splnili svůj plán: zastavit sovětské výboje v Evropě! Československo mohlo být svobodné a celý svět byl by ušetřen po desetiletí trvajícím napětí a nejistoty, způsobené Sovětským svazem a jeho výbojným, nelidským systémem! Ota Hora

Báje z českého "ráje" aneb vesele do Nového roku

Podle zprávy švédské agentury FCP Stockholm připravují v československé televizi film zaměřený na disidenty žijící doma (t.zv. "vnitřní emigranty") a ty, co žijí v cizině. Pokud jde o tyto, vzali si na mušku trojici prominentních exulantů: Dr. Josefa Škvoreckého, Jana Beneše a Vladimíra Škutinu.

Dr. Josef Škvorecký je jak líčí program, notorický alkoholik, který svou (jeho) nakladatelskou firmou "68 Publishers" kamufluje obchod s drogami. K dispozici jeden svědek.

Jan Beneš, plodný, doma politicky pronásledovaný a vězněný spisovatel, nedávno vyznamenaný cenou The Ross McWhirter za občanskou odvalu a člen britského Výboru

pro obranu nespravedlivých, měl jak uvádějí jeho spoluvězni (všichni kriminálníci) - v době věznění poměr s homosexuály.

Vladimír Škutina, všeobecně známý televizním vysíláním za sovětské invaze v r. 1968 převzaté a vysílané Eurovisí, nabádal, jak uvádí svědci, Jana Palacha k upálení na Václavském náměstí v Praze 16. ledna 1969.

Vcelku je cílem vysílání

pohanit členy VONSu, kteří dosud žijí doma.

V části, namířené proti Škutinovi, vystoupí jako svědkové jistý Havelka a Václav Dražný, oba odsouzení ve vánoce 1971 pro pokus o únos čs. dopravního letadla. Předtím byli oba členy gangu, který se specialisoval na vykrádání trafik a jiných drobných živností a obchodů; když vnikli do obchodu, majitele ztloukli, načech sebrali co se dalo. Nakonec, když oběma hořelo za patami, rozhodli se uprchnout na Západ a vydávat se za politické vězně. Pokus našťastí selhal: Havelka byl odsouzen na 12, Dražný na 7 let. Vězení si odpýkali ve věznicích Mírov na Olomoucku a nějaký čas strávili se Škutinou v izolaci nasazení jako fízlové. Jak čas plynul a Škutina se neměl k vyprávění, začali si vymýšlet, a tak jednoho dne vyrukovali (a před orgány StB dosvědčili s tím, že Škutina připravoval atentát na presidenta Ludvíka Svobodu; jmenovaného to stálo dalších 30 dní "korekce").

Před kamerou svědci uvádějí, že Škutina přemlouval Jana Palacha k sebeupálení s tím, že tekutina, které použije, sice vznítí šaty, ale nezpůsobí popáleniny.

Přeložil -rh-

Předplat'te si Naše Hlasy

Soudruhu nadporučíku, ostnatý drát byl vynalezen před Velkou Říjnovou revolucí nebo po ní???

Miroslav Kalný

Obnova náboženského cítění

The New York Times z 23. ledna přinesl dlouhý článek, nadepsaný "Mladí lidé ve východní Evropě se v rostoucím počtu obrací k nábo-

ženství." Píše se zejména o Východním Německu, Polsku, Maďarsku a Československu. O Československu se píše, že Husákův režim je v pronásledování církve nejradikálnější. Vzdor tomu - nebo právě proto, zájem mezi mládeží o náboženství roste.

(RSČ)

Pomozte Karlu Hübschovi!

Těsně před odjezdem manželů Hübschových z Československa do Jugoslaviie, byl orgány ministerstva vnitra v poslední chvíli odebrán cestovní pas a výjezdní doložka Karlovi Hübschovi.

Jeho manželka v pokročilém stavu těhotenství, požádala v Západním Německu o politický asyl. Zde se také narodil syn Karel.

Manžel v Praze dvakrát žádal o vystěhovalecký pas. Nejdříve za svojí manželkou, později po narození dítěte, za celou rodinou. Dvakrát byla jeho žádost zamítnuta bez možnosti odvolání.

Ve svém zoufalství pokusil se Karel Hübsch o ilegální odchod z republiky. Ve východním Německu byl zrazen a vydán orgánům Státní bezpečnosti do Československa.

Prodělal vyšetřovací vazbu v pražské Ruzyni a nyní je ve výkonu svého jeden a půl letého trestu. Jeho statečná manželka se svým dítětem před krátkým časem imigrovala do Kanády. Obrací se na vás na všechny o pomoc.

Dnešní Republika Československá je také jedním ze signatářů mezinárodní dohody o scelování rodin. Exilové organizace, krajanské spolky a jednotlivci, zasílejte své dopisy na adresu:

Amnesty International, International Secretariat, 10 Southampton Street, London, WC2E 7HF England.

a žádejte propuštění Karla Hübsche z dnešního politicky znásilněného a vojensky okupovaného Československa. V rámci mezinárodní dohody o scelování rodin.

My všichni zde v exilu už dlouho profítujeme z absolutní svobody tohoto kontinentu. Přičiníme se také o svobodu pro statečného Karla Hübsche.

-ZS-

ÚVAHY

HONBA ZA HLASY ...

Zdá se, že jsou v Kanadě volby na obzoru a to jak do parlamentu federálního, tak i provinčního. Snad podle nové ústavy musí být do 13 měsíců. Proč? Protože všechny politické strany, alespoň v Torontu, se snaží nějakým způsobem sehnat hlasy. Konservativní vůdce federální opozice Brian Mulroney si pozval na lunch všechny etnické novináře do hotelu Ro York a dělal co mohl, aby nám vysvětlil, že on a to konservativní strana to myslí s etnickým Torontem nejle. V jeho vládě budou všichni zastoupeni, nikoho nevyloučí a kdyby snad jim chyběl nějaký med, aby nám jej mohli mazat kolem úst, tak frankofonové jej dodají. Jeho milá paní Míla měla krátký hezký projev, dokonce i pár slov ve své mateřštině, to je srbochorvatsky. Žurnalista Toronto Star, ani nerozeznal, a je tak hrdý (nebo....?) že se ani nezeptal co je to za řeč, prostě napsal, že p. Míla hovořila maďarsky - svou mateřštinou. Maďaři už cestují po Torontě s tím, že se emigrující rodina p. Míly narodila v jugoslávské Bačce, kde žijí M. Paří, ale pravda je, že celá rodina pochází ze Sarajeva. V tom Sarajevě, kde to začlo i se Švejkem.

Samozřejmě, že etnické Toronto má své vlastní divné politické vrtochy. Už každý před volbami může říci kdo asi v tom anebo onom obvodu vyhraje, mimo obvodů anglosaských. Například: Ukrajinci jsou zásadně Konservativci, proto Poláci musí být Liberálové a to se táhne už od Taras Bulby. Italové střední stav i dělníci většinou vždy byli Liberálové, Italové ze severu, kterých je menšina jsou také někteří konservativci. Řekové ve východním Torontě jsou také konservativci, ale většina jsou socialisté podle athénské vlády. My Češi a Slováci jako obyčejně víme jak na to a máme to dobré, jsme všude. Jenom předváleční starousedlíci byli jsou a budou liberálové. Mají k tomu pádné důvody ze starých let, nevadí jim ani že nemají rádi svého vůdce pana Trudeau. Střed Toronta, kde je hodně barevných voličů, je socialistický, NDP.

8 prosince min. roku jsem byl na přednášce vůdce opozice ontarijského parlamentu, liberála Davida Petersona, kde také mluvil k nám etnickým zástupcům. V jádru jeho přednáška byla zajímavá, ale samozřejmě, pochleboval také etnickým skupinám žijícím v Torontě. Při této příležitosti se rozdával pamflet liberální strany Ontario určený pro mladé lidi a zabývající se nezaměstnaností. Peterson sám poznamenal, že pamflet nemá co dělat s liberální stranou Kanady. Plánek jsem si doma přečetl, je velmi rozvláčný, nezřetelný i pro samotné mladé lidi a velmi dbá jenom na studie. Zdá se mi náročný na peníze, které nejsou a samotný plán je na dlouhé lokty. Tak jsem si mu dovolil poslat můj plán, který jsem prodebatoval i se svými vnuky. Je k provedení ihned, levně a pro dobro

mládeže po celé Kanadě.

Do třetice všeho dobrého si nás ještě pozval, (abychom mu asi dělali stafáž), premiér Ontaria William Davis, do parlamentní budovy, kde odkrýval jakousi plaketu nalepenou na mramorové desce, kde je povídání o Human Rights (Lidská práva). Proto myslím, že už 7. prosince jmenoval nového Ombudsmena Ontaria, samozřejmě barevného s \$ 80,000 gáže ročně. Tak to dávní emigranti z Evropy a anglosasové mají dobré. Myslím, že si nikdy moc nestěžovali, a teď by už ani nic nedocílili. Byl jsem po této ceremonii, která byla v hale budovy pak na chvíli na galerii parlamentu, kde zase premiér Davis přečetl to povídání o lidských právech a hned po přečtení odešel, a nechal se parlament o tom bavit. Samozřejmě, že královská opozice měla určité námitky proti způsobu napsání této deklarace. Ale to, co by ještě chtěli, jak jsem slyšel socialisty v parlamentě, to by musela být provincie v bankrotu. Například: proč ženy u telefonní centrály v parlamentě, mají za 36 hodin práce týdně jenom \$ 325 a proč parking attendant má \$ 500 týdně? Že prý mají mít všichni stejně a že je to asi stejná práce, že ženy v Ontariu jsou nedoplaceny proti mužům, myslím že vůdce NDP Bob Ray řekl o 36 procent.

Poslouchal jsem ještě chvíli tyto demagogické návrhy a otázky, vůdce soc. strany, jelikož pan B. Ray zabral víc než polovinu času a na všechno musel odpovídat velmi slušně vypadající starší pán, ministr práce. Já bych vyskočil z kůže, na to musí být jenom profesionální politik, aby tyto blbosti jedním uchem poslouchal a druhým uchem je vypouštěl. Žádný socialistický vůdce mě na žádnou přednášku nepozval a asi ani nepozve, ti mají své posluchače v dolním městě kolem Spadiny a ve východním Torontě. Těším se, až se všechny sliby budou splňovat, že požádám vládu Ontaria a City, jelikož bydlím v ulici, která se jinak píše a jinak vyslovuje, aby moji ulici přejmenovali na Pštrosovu. Alespoň budu mít vzpomínku na Prahu a ať si lámu jazyky ti druzí. Všichni politici nevědí, jak škodí budoucnosti Toronta různými nesmyslnými sliby, podívejme se kolem Spadiny, to je nejlepší ukaz jak by asi Toronto vypadalo podle neupřímných slibů. Jenom když se podaří urvat nějaký volební hlas. Zachovejte Ontario anglosaské a to je nejlepší řešení. Emigrant, který přijede například z Řecka, Portugalska, Itálie, Koree, Hong-Kongu, předem ví, že se musí naučit alespoň trochu anglicky a pro Quebec francouzsky a jestliže se nechce nic učit tak to je věc jeho a ne věc vlády. Tento emigrant hledá jenom lepší bydlo nežli měl doma a tito emigranti přicházejí do Kanady s upřímným přáním pracovat. Máme také emigranty kteří umí anglicky, ale ví, že se zde nemusí pracovat a dostanou se peníze. O těch emigrantech jsem se už zmínil vícekrát ve svých článcích.

Sám jsem zaměstnával ve svém podniku různé národnosti včetně našinců a dorozumivací řeč mezi námi byla jenom anglická. Jak se kdo bavil mimo obchod, do toho mně nic nebylo. Dokonce teď už po pěti letech odloučení od obchodu stále mně bývají zaměstnanci volají, a rádi si vzpomínáme na společné časy a zase se dohovoruujeme anglicky.

E.Sypták

Ze světa

* **Komise EHS** (Evropského společenství) předložila ve čtvrtek v Bruselu návrh nových výkupních cen zemědělských produktů na rok 1984-1985. Průměrně se mají tyto ceny zvýšit jen o 0,8 procenta, přičemž ceny mléčných výrobků, obilí a vlna mají zůstat nezměněny.

* **Argentina je připravena** učinit vše pro snížení mezinárodního napětí a zastavení zbrojení, které ohrožuje lidstvo, řekl ve čtvrtek nový argentinský prezident R. Alfonsín na své první tiskové konferenci od nástupu do funkce.

* **Návrh zákona** o dobrovolné vojenské službě žen schválila portugalská koaliční vláda. Vojenská služba žen by měla být ve vhodnou dobu změněna v povinnou.

* **Spojené státy** budou v letošním roce pokračovat ve výcviku zvláštních jednotek Hondurasu a Salvadoru ve vojenském výcvikovém středisku v Puerto Castilla na území Hondurasu. Oznámil to mluvčí Pentagonu.

* **Na 87.000 francouzských vojáků** nyní slouží v cizích státech nebo zamořských departmentech Francie, prohlásil to předseda francouzské vlády P. Mauroy.

* **Představitelé thajské armády**

dy se obrátili na Kongres USA s výzvou aby schválil prodej 15 nejmodernějších stíhacích bombardérů F-16 Thajsku.

* **V letech 1984-1988** vzroste vojenské výdaje Norska téměř o 20 proc. a Norsko tak bude jedním ze států NATO, které splní požadavek vedení obranného bloku zvyšovat každý rok vojenské výdaje o tři procenta. (Při současné inflaci to není žádné zvýšení.) Oznámil to v Oslo ministr obrany A.Sjaastad.

* **V Jugoslávii** se v loňském roce zvýšily životní náklady obyvatelstva o 60 procent, přičemž nejvyšší skok - o 7,5 procenta - byl zaznamenán v prosinci. Oznámil to svazový statistický úřad v Bělehradě.

* **Již od čtvrtka večer** bíčuje pobřeží Velké Británie dešťová a sněhová vichřice s rychlostí větru až 140 km za hodinu. Jedním z nejvíce postižených měst je Glasgow, kde některé ulice zaplavilo asi 1,2 metru vody.

* **Dalších 100 amerických vojáků** přiletělo na vojenskou základnu v Conisu na Sicílii, kde podle plánů NATO má být postupně instalováno 112 jaderných střel s plochou dráhou letu. Na základně je nyní 600 příslušníků americké armády.

* **V Africe umírá ročně** 120 z 1.000 dětí ve věku do jednoho roku. Průměrný věk ve 12 afrických státech - oblastech nejvyšší úmrtnosti na světě - stěží přesahuje 40 let.

* **Bojová pohotovost** lodí USA, byla vyhlášena v libanonských vodách.

Dr. Josef Kalvoda:

ÚNOR 1948

Pokračování se strany 1

demisi jako protest proti Novému jednání dne 20. února. Ministři těchto stran se patrně domnívali, že se tím vláda stane neschopnou usnášení, že další ministři či celá vláda podá demisi, že snad by mohla být vytvořena dočasná úřednická vláda a že by se tak uspišilo konání voleb do parlamentu.

Čteme obvykle v analýzách únorového puče, že nekomunističtí ministři udělali chybu, že si předem nezajistili podporu ministrů strany sociálně demokratické a Jana Masaryka, který byl bezpartajním. Stěžejní roli ale v tomto dramatu, který skončil komunistickým vítězstvím, hrál prezident Eduard Beneš a jeho stanovisko a činy měly větší důležitost. Na čí stranu se během této krise postavil?

Lidová Demokracie, orgán jediné české nekomunistické strany povolené Košickým vládním programem v poválečném Československu, dne 22. února 1948 přinesla na první straně dlouhý článek pod titulem: "Nebude vláda úřednická, nebude vláda bez komunistů. President republiky k vládní krizi."

Článek informuje čtenáře, že president dr. E. Beneš přijal v sobotu 21. února

náměstka předsedy vlády Františka Tymeše, předsedu československé sociální demokracie Bohumila Laušmana a generálního tajemníka strany Blažeje Viléma. V době, kdy u presidenta byli zástupci čs. sociální demokracie, přijal kancléř Jaromír Smutný 55 člennou delegaci, která byla vyslána ze sobotní manifestace na Staroměstském náměstí. Z té byla pak vybrána 5 členná deputace, kterou přijal president republiky.

V odpovědi na požadavky této deputace president prohlásil, že mluví "jasně, otevřeně a cílevědomě". Zdůraznil "naprosto otevřeně", že pro něho "úřednická vláda" neexistuje, že žádnou nebude nikdy jmenovat. Dále sdělil, že slyšel od předsedy vlády Klementa Gottwalda, že prý má být učiněn pokus, aby komunisté byli přinuceni podat demisi. Ani takový pokus já nepřijímám stejně jako pokus první já nepřijmu," prohlásil president. "S něčím podobným ke mně nikdo přijít nesmí. Vaši demisi - pravil jsem kolegovi Gottwaldovi - bych nepřijal. Dále jsem mu řekl: Vy jste ministerský předseda, bez vyslechnutí vašeho stanoviska neudělám... Já mluvím jasně,

otevřeně a cílevědomě. Musím vésti vládu tak, aby si nikdy nemyslel, že můžeme vyhnat z vlády největší stranu parlamentní."

"A ještě něco: budoucí vláda nebude nejenom bez komunistů, ale neoude ani bez Gottwalda. Gottwald je předseda největší strany a když bude jmenována nová vláda, tož ji povede Gottwald. To je mně jasno," pokračoval Beneš. Dále prohlásil:

"A jestliže pravíte, aby ti nebo oni ve vládě nebyli, to jde ovšem dále. Já jsem s ministry, kteří podali demisi, vůbec ještě nemluvil..."

Už staří Římané se hlásili k zásadě "ať je slyšena i druhá strana". To je jedním z pilířů moderní spravedlnosti a soudnictví. Tedy dáme slovo jednomu z demisujících ministrů strany národně socialistické, podle jehož informace Beneš něčekl tehdy pravdu. Dne 20. února, v den demise, mluvil s ministrem pošt Hálou, který mu "ústačně podal demisi jménem svým i jménem náměstka předsedy vlády Msgre Jana Šrámka, jménem ministra zdravotnictví prof. dr. Adolfa Procházky a ministra techniky Ing. Jana Kopeckého."

dvanácti demisovaných toho dne s presidentem Benešem mluvil." Dozvěděl se ještě téhož dne, "že pan president konsistentně radovi Hálovi za demisi poděkoval těmito slovy: "Děkuji vám, pánové, za vaši demisi. Prokázali jste tím službu státu". - (Prokop Drtina, Československo můj osud, svazek II, kniha 2, 1982, s. 514.) Prokázali tím službu socialistickému (komunistickému) státu, který Beneš pomáhal budovat.

Drtina opakuje stejnou informaci na str. 535. Vzpomíná, že o dva dny později Hála mu "mírně a taktně vyčetl", že Drtina lidovce při rozhodování o podání demise ujistoval, "že president Beneš nás opustit nemůže."

V té době už Hála četl v novinách presidentovo prohlášení, že nová vláda nebude bez komunistů a bez Gottwalda jakožto jejího předsedy a další informace. Tedy hned jeden den po podání demise president řekl všem veřejně a jasně, že je na straně Gottwalda a komunistů. Nekomunističtí ministři, kteří tomu nevěřili, věřit tomu nechtěli, poněvadž měli stále o Benešovi iluze. Přání bylo u nich otcem myšlenky.

V pondělí 23. února president přijal nekomunistické ministry v resignaci. Čtyřem ministrům strany národně so-

cialistické Beneš řekl o svých předchozích rozhovorech s Gottwaldem, který byl velmi rozezlán a obvinil tyto ministry, že mu "rozbili Národní frontu", že s nimi už spolu pracovat nemůže, a že "to jsou zrádci." (s. 540) Beneš ale ubezpečil národně socialistické ministry, "že on diktát Gottwaldův nepřijme", a řekl jim spontánně, "že dříve než o vládní krizi rozhodne", že s nimi bude ještě mluvit. Toto ujištění pak před jejich odchodem opakoval. Jak se ale stalo, bylo to jejich poslední setkání s presidentem - nikdo z těch čtyř ministrů ho už nikdy v životě nespatřil. (Drtina, s. 548)

Podle Drtiny, Beneš řekl národně socialistickým minis-

trům 23. února 1948, že Gottwaldův diktát nepřijme a že v případě, že by nedošlo k dohodě mezi nimi a komunisty, že "bude postupovat jako za Mnichova", že udělá totéž, co udělal tehdy, tj., že bude abdikovat. Nestalo se tak.

Ač nerad, Drtina píše: "Celá kapitula Benešova se všemi těmito důsledky do velké míry ospravedlňuje nedůvěru již k němu choval Antonín Švehla, a jeho mystifikující chování v únorové krizi dokonce staví do nového světla někdejší obviňování z nespolehlivosti jeho jednání, jež proti němu vznášel prvý československý předseda vlády dr. Karel Kramář." (s. 630)

Beneš ovšem mluvil jinak s

Pokračování na straně 6

Prezident Beneš kapituluje před Gottwaldem v únoru 1948.

Pravda života v díle K.V. Raise

Jedno a čtvrt století nás dělí od narození českého spisovatele, jehož bohaté prozaické dílo se vříslo ve šťastné symbióze autorova důvěrného poznávání života prostého venkovského li-

du a utěšeného čtenářského zájmu. Karel Václav Rais se narodil 4. ledna 1859 v Podkrkonoší jako synek drobného rolníka a tkalce; po dlouhá léta učiteloval na Českomoravské vysočině a nakonec v Praze, kde se družil s mnoha literárními přáteli (Jirásek, Winter, Sládek aj.). Lidé jeho rodného kraje a chudé Vysočiny se stali také hlavními postavami jeho povídek a románů, v nichž hleděl

zachytit "věrnou pravdu" o venkovském životě své doby, o jeho bolestech, nenávisťích, láskách a touhách, zasloupených i dobrých. Dovedl jimi nahlédnout jak ostře kritickým zrakem (připomeňme si román Kalibův zločin, kde tragédii rodiny vylíčil jako důsledek sociálních poměrů), tak pohledem láskyplným, jímž přibližoval obětavou výchovnou práci venkovské inteligence, učitelů i kněží (v románu Zapadlí vlastenci čerpajícím z počátků obrození, či v románu Západ z autorovy současnosti). Návrat k realistickému dílu K.V. Raise je nám dnes především návratem do důvěrně poznané doby českého venkova na přelomu století, k jeho mentalitě, psychologii, k pravdě o dávno zmizelém čase, jejíž mravní jádro má však stále své lidské memento. K.V. Rais se zasloužil i o to, že jako jeden z prvních našich spisovatelů se věnoval soustavně literatuře pro mládež a vedl ji k lásce k vlasti, národním dějinám a k ušlechtilým lidským vztahům.

Kráčel ve šlepejích A. Dvořáka

Podmanivý melodický fond, vládnost harmonie i zvuku, vroucí lyrismus a v jednom toku plynoucí sled hudebních myšlenek - všechny tyto vlastnosti, které jsou bytostně spjaty s obecným charakterem české hudby, bychom si sotva mohli představit bez tvůrčího odkazu Josefa Suka (1874-1935), jednoho z největších skladatelů podvořákovské generace, který by se 4. ledna dožil 110 let. S velkým předchůdcem a učitelem spojovaly Suka i některé životní osudy. Vyšel z typického venkovského prostředí povltavských Křečovic a po studiích na pražské konzervatoři, kde se dost nesnadno sžíval s okázalým leskem velkého města a kdy měl za sebou první úspěšné kompozice (včetně šťastně inspirované hudby k Zeyerově pohádce Radúz a Mahulena), se dokonce stal Dvořákovým zetěm. Jen díky mimořádné houževnatosti a víře v sílu uměleckého poslání zvítězila skladatelova emocionálně zjitřená povaha nad krutými ranami dalších událostí, mezi něž patřilo zejména předčasná úmrtí milované ženy Otýlky, a vyústila v jedinečnou (to vše stihl Suk vedle hry v prosulém Českém kvartetu a práce pedagoga) osobní umělecká vyznání (smuteční symfonie Asrael, II. smyčcový kvartet), půvabné klavírní cykly i sugestivní vlastenecká zamyšlení (Moditace na chorál Sv. Václava, symfonická báseň Praga, Legenda o mrtvých vítězích). Vrchol a současné syntézy Sukova kompozičního myšlení představují ovšem dvě obrovitě, interpretačně i dnes velmi náročné symfonické básně - pozdní Epilog a zejména Zraní, komponované v letech 1912-1917, jehož umělecko-filozofický dopad naznačují verše A. Sovy, vepsané do partitury jako motto: "Co silné se musilo k světlu drát ... a v uzrání plně žít. Co uzrálo, nesmělo poznát ztrát, a proto ten nesmírný klid."

Karibské nebezpečí

Kdo trestá Toronto emigranty-kriminálníky z Jamaiky, ba i z jiných krajín? Je to všechno vina vlády federální, či má na tom podíl i provinční a nebo nedbalé úřednictvo (civil servants, pokud ještě jsou nějaké kanadského původu v ontarijských kancelářích)? Nebo se snad všichni bojí těch různých kriminálních? Člověk s hrůzou čte o nedávném případě, co se vše může stát v kdysi klidném Torontě. V Torontu se střílelo jak za dávných dob na divokém západě. V tomto případě ten, který začal střílet, toho mrzí že nezastřelil všechny tři zúčastněné, jemu se podařilo odstřelit jenom jednoho a dva druhé zranil. Jeden zraněný pochází z Kingstonu Jamaica, jmenuje se Michael Luman, nemá ještě 24 roků, ale kriminální rekord má už tak veliký, že si sám všechno co provedl ani už nepamatuje. Bylo jich pět bratrů, tři už padli na poli slávy se zbraní v ruce na Jamaica, pravděpodobně proto, že se s konkurencí nedohodli o dodávce drog možná do Kanady a on sám čtvrtý bratr Michael byl v Torontě v roce 1980 odsouzen na doživotí pro vraždu. Milostiví soudci jej za tři roky propustili, asi proto, že takový výtečný chlapec nemůže být v kriminále, vždyť by torontská společnost o moc přišla.

Tovačovští z Cimburka

Rod Tovačovských z Cimburka dal Moravě dva zemské hejtmany, kteří hejtmanský úřad povznegli z úpadku, do nějž se dostal koncem 14. století. Nebyl to rod původně moravský, jeho předkové totiž pocházeli z okolí Kutné Hory, kde jejich sídlo - nejstarší hrad Cimburk - stával nad říčkou Vrchlicí.

Po získání pozemků na Moravě zde založili dva hrady stejného jména (jeden nedaleko Moravské Třebové a druhý u Koryčan) a po získání tovačovského panství se začali psát Tovačovští z Cimburka.

Prvním moravským hejtmánem z tohoto rodu byl Jan Tovačovský, stoupenec Husova učení, muž s vlohami vojenskými i duchovními. Hejtmanský úřad mu byl svěřen poprvé roku 1437 a znovu v době bezkráloví po smrti krále Albrechta Habsburského. Jan Tovačovský pečlivě dbal o pořádek v zemi a dovedl se povznést nad zájmy jednotlivých stran. Hejtmanský úřad složil roku 1460, kdy na českém trůně seděl jeho přítel, Jiřík z Poděbrad, a zemřel o čtyři léta později.

Jeho slavný syn, Ctibor Tovačovský z Cimburka, se stal moravským hejtmánem roku 1469. Jako jeho otec byl i Ctibor věrný přívrženec husit-

ství a zejména husitského krále Jiříka. Podobně jako u jeho otce byly i v Ctiborovi spojeny dobré vlastnosti vojáka, politika a hospodáře. Jako vojevůdce se uplatnil zejména při vítězství nad odbojnými katolickými Slezany u Pačkova a koncem roku 1468 při bojích českého vojska s uherským králem Matyášem Korvínem, jemuž pomáhal i biskupská Olomouc. Ctibor Tovačovský tehdy provedl nájezd na olomoucká předměstí, aby pomstil zráty, které podobojí vojsko utrpělo. Jako moravský hejtmán se Ctibor snažil omezovat moc olomouckého biskupa Tasy z Boskovic, jemuž vytýkal zradu na králi Jiříkovi; jak známo, biskup Tás byl jedním z těch, kdo se přičinili o to, že v květnu 1469 byl v Olomouci povolán "českým králem" Matyáš Korvín. Ctibor se zúčastnil i poselstva do Polska, aby nabídl českou korunu synovi polského krá-

le, spíše než aby celé království měl získat nepřítel Jiříka Poděbradského, král uherský. A když král Jiřík, jemuž

byl Ctibor dobrým rádcem, zemřel, jel moravský hejtmán roku 1471 znovu do Polska, aby na krále Kazimíra naléhal, aby jeho syn Vladislav odjel neprodleně do českých zemí a ujal se koruny. Král Vladislav Jagellonský potom potvrdil tovačovského pána v hejtmanském úřadu se slovy,

že "nelituje hrdla svého ani statku" při výkonu svých povinností.

Je snad přiznačné, že nakonec i uherský král Matyáš, jemuž po dohodě s králem Vladislavem zůstal titul českého krále spolu s držením Moravy, potvrdil roku 1475 svého odpůrce Ctibora v hejtmanském úřadu a přenechal mu vlastně skutečnou moc v markrabství.

Ctibor Tovačovský je znám i jako autor dvou zajímavých děl, právnické Knihy tovačovské, která obsahuje tehdejší moravské zvykové právo, a Hádání pravdy a lži o kněžské zboží a panování jejich, v němž zase hájí politický program husitského krále. Zajímavé je, že Ctibor psal své knihy česky, latinu totiž neznal, protože byl vychován husitskými kněžími. Úřad zemského hejtmána zastával k prospěchu celé Moravy až do své smrti roku 1494.

Erbem pánů z Cimburka bylo mluvící znamení trojího stříbrného cimbuří v červeném poli, které se dodnes zachovalo v městském znaku Tovačova. Klenotem byla dvě orlí křídla se stejným znaménem.

Josef Tománek:

Po Novém roce

Opět kolem slunce zem se otáčí, skončil třistašedesátý pátý den, s nímž se novoroční půlnoc rozloučila, ze starého roku zůstal nám jen sen.

V nekonečném prostoru a proudu času, začala už země dělat nový kruh, kolem osy své se točí bez kompasu, letí dráhou, kterou vykázal jí Bůh.

Svět se stále mění, ale existuje, možná bude trvat miliardy let, příroda a vesmír, jež nás obklopuje, nutí nás o jejím Tvůrci přemýšlet.

Nebesa a svět jsou velkým Božím dílem, plným divů, tajemství a zázraků, Bůh se postará, by v srdci ušlechtilém, bylo dosti síly pro čas útlaku.

Vesmír, nebesa a všechny světa, den a noc a čtvero ročních období, když stvořil Bůh, přál si, bychom šťastně žili, všichni, kdo se Jeho svatě vůli podrobí.

Bůh, jenž stvořil naše lidské pokolení, dal nám nesmrtelnou duši, jež dle v nás, při práci Ho prosíme, při modlení, aby nám ji neposkrvnil hříchu kaz.

Bůh, jenž řídí svět a vesmír nekonečný, pomáhá nám v každém dobrém výkonu, zbožným duším slibí v nebi život věčný, těm co žijí podle Jeho zákonů.

New York, 1. I. 1984

Odkud pocházejí polodrahokamy?

Svatováclavská kaple v katedrále na Pražském hradě, dílo stavitele Petra Parléře, je známá především zdobením svých stěn množstvím polodrahokamů. Podle kroniky Václava Hájka z Libočan z r. 1541 pocházela většina těchto drahých kamenů z oblasti Schlottwitz v údolí říčky Muglitz na území dnešního východního Německa. Tuto informaci kronikář ze šestnáctého století přejal i odborná literatura. Nyní však byli odborníci nuceni svůj názor pozmenit. Přiměly je k tomu nálezy geologa-amatéra Petra Machka ze Severočeského kraje. Ten při svých geologických průzkumných cestách Krušnými horami objevil středověké naleziště drahokamových odrůd křemene v lokalitě Ciboušov, a to z doby panování Karla IV., který dal Svatováclavskou kapli vyzdobit. Nalezené kameny byly po vybrušení porovnávány s polodrahokamy v hradčanské kapli. Tento objev rovněž umožňuje doplnit chybějící kameny ve výzdobě významné kulturní historické památky.

Raffaelův obraz objeven

Budapešť: Maďarským bezpečnostním orgánům se podařilo vypátrat jeden ze sedmi vzácných obrazů, které byly počátkem listopadu loňského roku uloupeny z Muzea výtvarných umění v Budapešti. Neporušená podobizna chlapce - dílo italského renesančního malíře Raffaela Santiho - byla nalezena zakopaná ne-

daleko Budapešti. Obrazy uloupili společně maďarští a italsí občané na "objednávku" bohatého řeckého továrníka. Bylo také zjištěno, že dalších šest obrazů italských mistrů je již na území Řecka. Raffaelovo dílo nebylo vyvezeno z Maďarska do ciziny, protože mělo sloužit jako záruka, dokud Italové nevyplátí svým maďarským společníkům slíbené odměny.

naše krásné Toronto a proč? Všichni vládci Kanady ať federální nebo provinční, myslete alespoň na svoji nejbližší generaci a ne jenom na sebe a na hlasy které se snažíte od těchto individuí získat. Podle mého mínění to vypadá jako by se politici chtěli mstit původním Torontanům. Jestli tomu říkáte Human Rights podle nové konstituce, tak v první řadě měli pánové Trudeau a Davis napřed skočit do studeného jezera Ontario, aby přišli na zdravější a rozumnější myšlenky a Toronto mohlo být bezpečnější.

E. Sypták

Kennedy Travel Bureau Ltd.

424 BLOOR STREET W., TORONTO, ONT.
Návštěvy příbuzných z Československa
a cestování kamkoliv na světě
vám vybavíme k vaší spokojenosti

Volejte nebo pište:
(416) 921-8945
921-3721

Dana Nohavica
Manager

Oprava

Nedopatřením nám vypadly v minulém čísle v tomto nekrologu tři odstavce což změnilo a nebo nedávalo smysl článku. Proto znovu přetiskujeme článek, tentokrát v plném znění. Omlouváme se autoru i čtenářům.

Za Jiřím Hlubučkem

Jiří Hlubuček si přál, abych se s ním roztoučil. Myslím, že by si přál, abych se s ním roztoučil pravdivě. Jiří Hlubuček nebyl vytesán z jednoho kvádry. Jeho povaha byla spíš směsí nesourodých vlastností.

Na jedné straně určitá lišácká hravost, skoro klukovsky uličnické popichování ke švandám, které se vždycky nevyznačovaly jemnocitem: tvrdohlavé paličáctví, které mu bránilo odpouštět tak rychle a tak úplně, jak by snad vyžadovala křesťanská nauka; a měl strašně rád krajanské drby. Mazlil se s nimi s přímo labužnickou rozkoší.

Na druhé straně: nezištnost skoro legendarních rozměrů: oddanost československé věci, ryzí a nechvástavá; pracovitost, pro niž snad žádná řeč nemá tak zarputile přiléhavý výraz, jako to české "neúmorná".

Jiří Hlubuček měl málo formálního vzdělání - otec mu zemřel, když Jiřímu byly dva roky a Jiří se brzy musel starat nejen o sebe, ale i o svoji matku. Vzdělal se sám - byl doslova polykačem slov. Přečetl kdejakou knížku a kdejaký kus papíru, který mu přišel do ruky. Politika ho fascinovala, i když se ji zúčastňoval spíš nepřímo. Byl rozenou šedou eminencí. Při každé příležitosti zdůrazňoval hospodářský, kulturní i politický přínos našich lidí Kanadě a našeho národa historii světa.

Nechává za sebou pozoruhodné dílo. V Praze vydával týdeník "List pánů a hochů" (později přejmenovaný na "Svět ve filmu a obrazech") a po válce deník "Dnes" (po několika číslech zastavený komunistickým ministrem vnitra Noskem. V Torontu vydával skoro 15 roků týdeník "Naše Hlasy", v jehož edici vydal řadu významných publikací, mezi nimi Javorovy "Hořké verše", znamenitou studii Reně Weika "Czech Literature at the Crossroads of Europe" a zvláštní anglické vydání (obsáhlého magazínu) "Našich Hlasů" k stému výročí Kanady. V Praze vlastnil reklamní firmu a v Torontě se svým přítelem, Josefem Kuřilem, založil tiskárnu "Litera

Printing". Pracoval v řadě krajanských organizací a zúčastnil se snad všech krajanských tisků.

Jiří Hlubuček byl humanista. Kořeny jeho filosofie nebyly, alespoň ne okatě, v náboženství - většinu svého života byl ateistou. Až v posledních letech občas mluvil o Bohu a začal věřit v posmrtný život. Jeho humanismus spíš vyrůstal z takové potměšilé lásky k člověku. Ale byl to humanismus silný a opravdový.

Skutečnou hybnou pákou jeho života byla však láska k rodné zemi. Miloval svou zem láskou skoro básnickou. Trpěl s Halasem, Horou a Seifertem při agonii Mnichova a oněch hrozných šest roku, kdy mravní lůza, ona nechutná smečka větších a menších hitlerčků se naparovala po českých a slovenských zemích a ničila civilizační úsilí celých generací.

A trpěl stejně, když v únoru 1948 stejně nechutná smečka, tentokrát stalinčků, se zběsile vrhla na první nesmělé květy nového národního jara.

Láska k rodné zemi byla Hlubučkovou vášní, jeho osudem a smyslem jeho bytí. Znovu a znovu se v duchu vracel do země, kde stříbrným tichem teče nad potokem večer, kde nekonečné pokolení živých, mrtvých, nezrozených putuje z mraků do mraků za vidinou ostrova štěstí. Už se tam vracel nebude....

Karel Čapek se smával svému tšínkovi, ateistovi, jak se bude divit, až umře, pak se probudí a zjistí, že je v nebi. Bylo by hezké, kdyby teď Jiří Hlubuček seděl v nějakém takovém nebi, díval se na nás a usmíval se tím svým trochu potměšile ironickým úsměvem.

Sbohem, Jirko!

Dr. Josef Čermák

City of Toronto

POZOR! Starší vlastníci domů v Torontě! Můžete dostat 100 \$ dotaci!

Jestliže Vy, Váš druh nebo oba splňujete následující podmínky:

*dosáhnete-li do 31. března 1984 65 let

*dostanete k 31. březnu měsíční federální Guaranteed Income Supplement

*vlastníte-li dům nebo jinou obytnou jednotku ve městě po dobu nejméně 5 let k 31. březnu 1984

*žijete-li v domě nebo obytné jednotce, ze které se musí platit obecní daň, pak můžete dostat od města Toronto dotaci pro starší vlastníky domů.

Jestliže máte nárok na tuto dotaci a nedostal (a) jste doposud formulář pro žádost nebo potřebujete-li dostat více informací, volejte the City Clerk's Department 947-7036. Musíte napsat žádost, i když jste dostali dotaci již v roce 1983.

Nezapomeňte, že musíte podat žádost nejpozději 31. března 1984.

Poplach v severních Čechách

Pokračování ze strany 1

Komíny továren v průmyslových oblastech severních Čech - ale také jinde na světě - chrlí denně tuny jedovatých plynů do ovzduší. Dosud užívané filtry stačí zachytit jen část pevných částic z kouřových plynů a také jen částečně chemický "podvázal" jedy, tvořící se spalováním uhlí, ropy, zemního plynu a jiných topiv.

protože nemají čističe (anti-pollution filtr).

Statisticky je zjištěno, že onemocnění průdušek, hlaviček a rakovina plic je o 50 procent vyšší, než v jiných méně zamořených oblastech. Odborníci dále uvádějí, že ze 100 tun sovětské ropy s vysokým obsahem síry, kterou používají k topení všech elektrárn a většiny kotelných průmyslových závodů, přichází do ovzduší 3,5 - 3,8 tun síry, což se projevuje u lidí

únavou, náchylností k rýmě a pocitem stísněnosti. (Pro srovnání lze uvést: Ze 100 tun zemního oleje dováženého ze Severní Afriky, Iránu a Iráku, napadne po spalování pouze 1,5 tuny síry, což je polovina ve srovnání se sovětskou.)

Porodnice a dětské lékaři uvádějí, že zvláště novorozěňátka jsou v těchto oblastech velmi ohrožena na zdraví i životě. Škody způsobené na mladých organismech jsou nenapravitelné. Každý osmý

kojenec umírá do dvou dnů po narození **udušením**. Lékaři a pracovníci v dětských poradnách doporučují těhotným ženám, alespoň v době těhotenství vycestovat ze zamořeného území někde k příbuzným a děti do školního věku nebrat zpět.

V závěru dokumentu Charty 77, který byl v červenci doručen také pražské vládě, se poukazuje na neudržitelné sociální a kulturní poměry v severních Čechách a rovněž na náboženské pronásledování a zastrasování obyvatelstva.

Zda a co se změní po

Tentokrát touto větou nelákají reklamní poutače do kina na francouzský film, ale italská policie oznamuje skutečnou krádež. Stala se v archeologickém muzeu ve Florencii a kořisti je 30 centimetrů vysoká bronzová kopie známé řecké sochy. Uloupený římský bůh, který ve Florencii pobýval přes 500 let, má hodnotu více než 300.000 dolarů.

nespočetných varováních adresovaných československé vládě - je psáno ve hvězdách ... nad Moskvou.

J. Novák, Salzburg

Umírající stromy žalují nebi ... Kdysi krásné luhy a háje, mění se v lesní hřbitovy ... horské potůčky a říčky s kdysi křišťálovou vodou, v níž se proháněly pstruzi, jsou dnes otráveny sirou a smogem padajícím v tunách z atmosféry, kterou bezohledný člověk dvacátého století zamořil jedy v honbě za stále vyšším blahobytem a výdělky.

Vlastimil Jarošlavský:

Vzpomínka na Jana Palacha

K jeho 16. výročí smrti.

Když k nebi plamen se zvedal
tvá slova - hrdino - v hoři drobila se
a Boha prosila - by smíloval se
by národu - vlasti - zahynouti nedal.

Hrdino - k smrti uštváný
obět' tvá SVOBODY naší je předzvěst
tvůj čin statečný - odvaha bezpříkladná
v exilu je nám pokynem
že na zmar není tvůj protest.
Tvá obět' nebyla marná.

Svému národu jsi velký věnoval dar
smutkem v slzách se zajíkáme.
Jene - obět' tvá nepřišla na zmar.
My na tebe smutně vzpomínáme -
semeno PRAVDY zaseté - nezničil žár!

Čas dlouhý už prošel
co líži - slibů tu bylo
ty za cílem hrdě jsi životem šel.
Nám těžce tak tu se žilo
v bolesti - jak trn, by v srdci trčel
a tíhou - mé srdce zraněné trpělo.

Praha dnes černé roucho oblékla
k pomníku svatého Václava
dívka vonnou růží kladla -
bílou svíčku tajně rozžala.
Tehdy obět' tvá nás varovala:
Boj za národ zdeptaný se nesmí vzdát!
Pak teprve při nás všichni svatí budou stát.

V exilu dvojí mám tvář
jednou domů cestu perem si klestím
druhou dívám se na svůj kalendář
roztrpčen na den tvé oběti.
Ó - MUČEDNÍKU náš
smrtí svou hořet bude PRAVDY zář!...

Toronto, 16. ledna 1984.

Z připravované sbírky "Atomová záře"

Dr. Josef Kalvoda:

ÚNOR 1948

Pokračování ze strany 3

ministři strany národně socialistické a jinak s Gottwaldem. Stěžuje si Drtina: "To co dr. Beneš tvrdil Gottwaldovi, o čem z našeho jednání věděl a co nevěděl, je v podstatě lež. Vědomá nepravda, na kterou měl ovšem dr. Beneš právo vůči nepříteli, který již v roce 1932 vmetl v tvář celému československému parlamentu hrozbu, že se jezdí do Moskvy učit, jak T.G. Masarykovi, Edvardu Benešovi, Antonínu Švehlovi, Antonínu Hamplovi, Karlu Kramářovi, J.V. Klobáči a Janu Šrámkovi a jim podobným "Zakroutit krkem" (s. 638).

Výše uvedený citát si vyžaduje, aby na něj bylo komentováno. Za prvé, nikdo nemá právo lhát, je rozdíl mezi mlčením a lhaním. Přisvojuje-li si někdo právo lhát, pak to vyjadřuje jeho morálku - je to morálka Macchiavelliho "Prince". Za druhé, výroky o tom, že si čes. komunisté jezdí do Moskvy pro instrukce a že se jezdí od moskevských soudruhů učit, jak budou svým kolegům v čes. parlamentě "kroutit krky", udělal Gottwald ve své první řeči v parlamentě v r. 1929. tedy ne v r. 1932. Gottwald k výroku o "kroucení krky" dodal, že je známo, že sovětské komunisty jsou v tom "mistři". Za třetí, na Gottwaldovo varování v r. 1929 si měl Drtina vzpomenout, když v Moskvě 27. března 1945 podepisoval Kocišický vládní program, který

byl programem komunistické strany na postupné převzetí moci v Československu.

Otázka, proti komu se mělo v únoru bojovat, není nadbytečnou. Bojovat by se bylo bývalo muselo nejenom proti komunistům, ale i jejich spojencům, především Benešovi. Už v r. 1935 jendal v Moskvě jako ministr zahraničních věcí s vedoucími čes. komunisty, na něž byl v Československu vydán zatykač a slíbil jim, že budou-li komunističtí poslanci v čes. parlamentě hlasovat pro něho v nadcházející prezidentské volbě, že oni a jejich soudruzi, kteří byli tehdy ve vězení, budou amnestováni. Tak se také stalo.

V prosinci 1943 udělal dohodu s vůdci čes. komunistů, mezi nimiž byl Gottwald, a slíbil jim, že budou "nejstřednějším elementem režimu" v poválečném Československu a že on tento element bude "vždy držet." Gottwaldovi řekl: "Budu jednati vždy otevřeně. Budete vždy vědět, jaké mám názory. Chci, abyste i vy měli jako vládnoucí strana svobodu ve svém stanovisku. Jest možné, že se budeme různit v náhledech, ale zásadní linii budeme držet a plnit společně." Navíc Beneš prohlásil: "Budu dělat takovou politiku, abyste mohli být budoucně v každé vládě." (Cesta ke květnu, Vznik lidové demokracie v Československu. Dokumenty o vzniku a vývoji lidové demokracie v Československu

do února 1948. Miloš Klimeš, Petr Lesjuk, Irena Malá, Vilém Prečan. I svazek, Praha, 1965, s. 55-56.)

Není tedy žádná záhada v Benešově postupu během únorové krize. Spojil se s komunisty už v prosinci 1943 a jeho počínání v únoru bylo v souladu se sliby a závazky, které jim dal.

Tím se dostáváme k druhé otázce: Proč se v únoru 1948 nebojovalo?

"Beneš je náš program", bylo jedno z hesel strany národně socialistické. Drtina odpovídá na výše uvedenou otázku nás tedy nepřekvapuje. Píše, že "naděje na vítězství v boji proti nastolení diktatury v Československu byla pouze s Benešem a nebyla reálná bez Beneše." (Drtina, s. 588) Nebojovalo se proto, poněvadž pro národní socialisty nebylo reálné bojovat bez Beneše a bojovat proti Benešovi nepřicházelo vůbec v úvahu. Beneš je mystifikoval. Neřekl jim, že se spojil s komunisty v Moskvě v prosinci 1943. Lhal vlastním lidem, kteří v něho věřili. Komunisté naproti tomu věděli, že mají Beneše v kapse a že on bude nakonec vždy dělat to, co oni budou chtít. On jim to slíbil a oni mu to neustále připomínali. Beneš zradil své vlastní straníky a kapituloval čes. komunistům, poněvadž za nimi byl Sovětský svaz a Stalin, jemuž rovněž v r. 1943 slíbil, že bez jeho předchozího souhlasu ve své zahraniční politice nic neudělá. Tak také jednal.

Jára Mecu:

Nezapomeň

Pohlédni na tu tvář v plamenech protestu. Ten student netoužil po slávě, po gestu. Měl život před sebou i lásku bez jména někde na Petříně zůstala pohřbena.

Pohlédni na tu tvář v plamenech protestu. Ty, mladý, který jdeš hledat si nevěstu ... Pomysli na srdce, jež tenkrát shořelo, kterému v otroctví už se žít nechtělo.

Vzpomeň si na bratra, jak tam stál v plameni, hořící pravici dával ti znamení: Potomků rebelů, buď Mužem odvahy Ten kdo chce svobodu, nekleká před vrahy!

Tam na tom náměstí s knížetem na koni, dál stojí mladý Muž jenž hlavu nesklonil. Tak vešel do věků, Syn vlasti trpící, s pochodní svobody v hořící pravici!

K 15. výročí Jana Palacha předneseno autorem Járou Mecu v clevelandském českém rozhlase manželů Pražákových v neděli 22. ledna 1984.

Děvčata jsou pilnější, ale...

Vídeňský psycholog Karibenz Sima potrdil, že děvčata se učí rozhodně lépe než chlapci. Shromáždil 33 tisíc údajů od tisíce žákyň a žáků odborných škol. Tato skutečnost však nijak neznamená, že dívky jsou inteligentnější. Když byli zkoumaní žáci a žákyňe podrobeni testům na rychlost reakce a rozhodování, na jasnost formulování myšlenek a úsudků a na představivost, dosáhli chlapci v průměru mnohem lepších výsledků než děvčata...

Hlupáci nesnášejí moudré lidi, protože jim nerozumějí.

Nestačí nelhat - Je třeba říkat pravdu.

30. ledna .t.r. uplyne 1 rok od úmrtí politického vězně a autora knihy "Svědék z cely č. 13."

Štefana Pagáče.

Byl to dobrý člověk a obětavý vlastenec.

Kdo jste ho znali, věnujte mu společně s námi tichou vzpomínku.

Odpočínutí lehké dej mu Pane!

Redakce "Naše Hlasy".

Cekání

Člověk vlastně pořád na něco čeká. Začíná to již před tím než se narodí, než spatří světlo světa. Čeká dlouhých devět měsíců. Je to asi nejpříjemnější čekání, protože pak začne život utíkat. Svůj život oznámí malý človíček křikem: "Tady jsem a dělejte něco, čekám!" A tak začne ten nepřetržitý řetěz samých čekání a čekáníček. Čekání na první kapky mateřského mléka, čekání na první pohlázení, první úsměv, čekání na to až námvyroste první zoubek, až budeme umět sedět, lézt, mluvit, smět jíst to co jedí dospělí. Čekáme nedočkavě na první den školy, a ještě nedočkavěji - později - na ten poslední. Čekáme s radostí na první jedničku a s strachem

na první pětku, na to, co řekne souded rozbitému oknu. Čekáme na tramvaj, která nás doveze (zrovna když tak spěcháme, má intervaly, že by jeden vyrostl) k našemu milému, čekáme na první políbení, čekáme jaké to bude v novém zaměstnání, čekáme, a někdy s obavami, jak se budou tvářit rodiče, že se budeme dávat, ženit. Čekáme na své první, druhé dítě, které se má narodit, a tak to jde pořád dokola; pořád čekáme, u zubaře, neboť nás bolí zub, čekáme v nemocnici jak dopadne operace, čekáme na autobus, čekáme na listky do kina, čekáme... A v tom samém čekání ani nepostřehneme, že vlastně už nám není těch krásných osmnácti, ale o pár desítek více, a že ten čas strašně, strašně letí a s hrů-

zou si uvědomujeme, že to čekání, které nám bylo mnohdy protivné, končí, že už není na co čekat. Jak rád by člověk poslední vteřiny života čekal, čekal, jak by byl vděčný za to, že může čekat. Proto budme trpěliví a čekejme, dokud je čas a je na co čekat, byť by to byla jen ta zatracená tramvaj, autobus, nebo ten bolavý zub. H.R.

Stáří stromů

Stromy se dožívají různého stáří podle podmínek, ve kterých rostou.

Bříza se například může dožít až 120 let, jablonoň 150, hrušeň 300, třešeň 400, jilm 500, lípa 600, borovice 1.000 a platan až 1.300 let. Nejvyššího věku se zpravidla dožívají sekvoje: v Kalifornii jsou exempláře staré až 4.000 let.

Federální strana křesťanských radikálů

KŘESTĀNSKÁ UNIE

přijme do svých řad, stejně smýšlející krajany ...

K.U., P.O. Box 246, Postal Station "V", Toronto, Ont., Canada M6R 3A5.

Netvrdím, že právě teď je nejvhodnější doba k procházkám. Ta cesta, která mě zavede do dnů mladosti, je rozhodně půvabnější na jaře, když začínají kvést petrkliče. Nebo v létě, kdy je všude kolem plno kopretin, které se hned tak nedají vytlačit civilizačními zásahy ze svého panství. Nemluví ani o podzimu, který miluji nostalgickou láskou pro ten překrásný smutek, s nímž nám mává na rozloučenou.

V zimě je však cesta opuštěná a já mám dojem, že patří pouze mně. Jako tenkrát, kdy vedla mé kroky k zimnímu eldorádu. Ale ovšem, nejen mé kroky, i kroky mnoha mých kamarádů a kamarádek, kroky mnoha dospělých, kteří tu všichni nacházeli přesně to, co potřebovali. Několik zvláštních palouků a jeden prudký svah, lesní průsek, kde bylo ticho tak dokonalé, že když spadl ze smrkové větve pošťárek sněhu, měli jste dojem, že vedle vás někdo vystřelil. Byla tu i malá silnička, ořezaná bílými stůžkami telegrafních drátů a lemovaná stromofadím, do něhož se zima zapisovala abstraktní krajkou, vytvořenou z toho nejpomíjivějšího materiálu, jakým může být jen jinovatka. Bývalo tu živo, sjížděli se sem děti i dospělí ze dvou vesnic. Dnes tu kráčíme docela sama. Zeptala jsem se své desetileté neteře, proč že nechodí k rasovně. Říkalo se tak tomu místu,

i když tam už dávno žádná rasovna nebyla; rozlehlé stavení sloužilo tehdy jiným účelům, majitelé obhospodařovali několik okolních políček a přivydělávali si občasným pohostinstvím. Dodnes vím, jak chutnal chléb s máslem a s hrnkem mléka - snad jediné jídlo, které - pokud si dobře pamatuji - jsme tam kdysi konzumovali. Neteř odpověděla prostě, ale rozhodně: "Nejsou tam vleky!"

CESTOU

Pochopitelně, nejsou tam vleky. Dnes se sportuje docela jinak, dnes se člověk nenamáhá s výstupem na kopec, protože má k tomu techniku. Neteř je v deseti letech znamenitou lyžařkou, a proto je pochopitelné, že se nemůže spokojit s touhle strání. I když, musím říci, je to stráně pořádná a může si na ni troufnout jen opravdový lyžař. Však se tu i v těch dávných letech konaly závody ve skoku na lyžích. A ještě něco. Těžko přístupný svah odradil i nejdůležitější chatare, kteří zabrali skoro celou louku, kde jsme kdysi sáňkovali,

a jejichž dočasná tuskula si troufla i do nepřístupných lesních houštin.

Stráně je tedy osiřelá. Nemá vlek. A neteř jezdí s rodiči stovky kilometrů za vlekem do vzdálených hor, kde trpělivě čeká v dlouhé frontě, aby pak na několik okamžiků prožila závatné opojení rychlostí při sjezdu. Kolikrát si to opojení může dopřát? Desetkrát. Dvacetkrát. Nevím. Ale jisto je, že pak spokojeně usedá do auta a vrací se domů s rodiči, kteří mají dobrý pocit, že si krásně zaspotovali. Nejsem si tím jejich přesvědčením docela jista. Nemohu se zbavit pocitu, že k opravdovému sportovnímu požitku je třeba ještě něco navíc. Něco, čeho se dostávalo nám v dětství, když jsme se bez vleku škrábali na stráně a plní obav pak sjížděli svah v dlouhých či krátkých uhlopříčkách, podle toho, jak kdo ovládal prkynka. Tím, že jsme museli jít pomalu, tím, že jsme byli odkázáni jen na své nohy a nikoli na vlek, tím jsme dostávali cosi vzácného. Snad jsme si to ani plně neuvědomovali, ale ukládali jsme si to do dětských dušiček a nějak vnitřně jsme to vdechovali jako ozón. Viděli a vnímali jsme totiž ty abstraktní krajky na stromech, slyšeli jsme ono tajemné ticho mezi stromy, okouzlovala nás čerstvá zaječí stopa v panenském sněhu. Měli jsme na to prostě čas. Dnešní sportovec toho stihne mnohem víc, ale zato má méně

času na pozorování okolí, na vnímání krásy. Jeho požitky jsou, řekla bych, spíše technického rázu. Jistě mu plně postačí, ba je určitě spokojenější než kdokoli druhý. Rozhodně však za to platí mnohem víc, než je rozdíl mezi finančními náklady, které jsme vydávali kdysi my a které vydává dnes on. Každá legrace něco stojí. Na finanční náklad dnes máme. Jde o to, máme-li i na tu útratu neviditelnou. Problém je v tom, že vydáváme z měšce, který se vyprazdňuje a nedoplňuje. Zatímco do peněženky můžeme neustále dosazovat, onu neviditelnou pokladnici jen vyprazdňujeme a vkládáme do ní stále méně a méně. A jednoho dne možná přijde něco jako účtování. Duše budou třeba už tak okoralé, že je nevzkřísí žádná životodárná vláha krásy.

Že tu nejde jen o ten lyžařský vlek, nemusím snad ani dodávat. V našem současném životě máme podobných "vleků" celou spoustu. Jsme okouzleni technikou a jistě právem využíváme jejich služeb. Jenže si myslím, že je velký rozdíl mezi pohodlím tělesným a duševním. I když ani to tělesné není bez nebezpečí. Méně chodíme, více se vozíme - a hle: už dnes se ozývají hromadné protesty našich páteří a zad! Jediná smůla je v tom, že naše duše nemohou protestovat stejným způsobem jako záda. Tím více, můžeme být jednoho dne překvapeni. M.W.

Zbytečné rozpory a rozepře

Ani bych tento článek nepsal, kdyby jeho zdro neposkytovalo čtenářům příklad, jak se v exilu chovat a polemizovat nemá. Začalo to něčím docela nevinným. Loni bylo výročí Vrchlického. Vzpomněl jsem si, jak jsem již v mládí jeho verše obdivoval a jak se mu často křivdilo tím, že mu mladými čtenáři byla vytýkána staromódnost.

Jeho činnost byla tak široká a obrovská, že jsme ji snad dodnes pořádně nedocenili. A na různých místech v jeho poesii nacházíme smutná místa, kde si stěžuje na nepochopení se strany mladých. Domnívám se, že to byl zejména Machar, s kterým měl Vrchlický nějaké nedorozumění. Obával jsem se, že jeho výročí přejde v exilu bez povšimnutí, a tak jsem napsal osobní vzpomínku, tedy rozumějme: nikoli literárně historický odborný článek, nýbrž jen osobní vzpomínku, kterou jsem doplnil různými informacemi přejatými od jiných autorů. V životě Vrchlického hrálo roli mnoho jiných básníků a spisovatelů, mezi jinými Sládek. V Československu vyšla z pera Kožíkova pěkná knížka o životě malířky Braunerové a v ní Kožík popisoval mimo jiné život Sládkův jako staromládenecký. Přejal jsem tu myšlenku od něho, poněvadž Kožík sám ve svém díle uváděl velkou bibliografii a já jsem na spolehlivost jeho informace prostě spoléhal. Nemohl jsem vědět, že později vyšlo v Praze pokračování Kožíkova románu, kde jsou některé věci buď opraveny nebo vyličený jinak, prostě, nevím, jak bych to správně označil. Ale Sládek nebyl starý mládenec. Budiž.

Abych nezapomněl, tento článek vyšel v chicagském Hlasateli. Ale už asi r. 1978 jsem v australském Hlasu domova otiskl vzpomínku na Svatopluka Čecha a označil jeho Lešetinského kováře za velké dílo, k vůli kterému byl Čech úřady pronásledován. - Celý čas nic.

Ale najednou se v Hlasateli objevil článek od nějaké - údajně starší - dámy, paní Jarči Vlčkové, která potřebovala celé dvě stránky Hlasatele, aby mi vyčinila jednak za to, že jsem Sládku mylně označil za starého mládence, a jednak za to, že jsem nenapsal celou řadu věcí, o nichž bych býval měl napsat. Obyčejně je člověk kritizován za to, že něco chybně napsal, to bych chápal, ale pokud jde o dva slušné lidi, stačí zdvořilé upozornění, druhý své tvrzení opraví a nemusí dojet k žádnému škodlivému sváru. Ale jakživ jsem ještě nezažil, aby mi někdo vytýkal něco, co jsem nenapsal. Tak paní Jarča Vlčková, jejíž kompetenci a odbornou kvalifikaci nemám čest znát, potřebovala plné dvě stránky Hlasatele, aby mi urážlivě vylála jako neposlušnému žáčkovi, a mimo jiné mi vytkla, že jsem už dříve neuvedl, jak Šalda pod jménem Ptáčník útočil na Vrchlického. Prý o tom psal už Jiří Karásek ze Lvovic. Ale já nejsem literární historik, nýbrž psycholog, a pokud píšou o některých autorech, spíše se zastavuji u jevů, které mě s psychologického hlediska zajímají. Proto ten článek o Lešetinském kováři a jeho vlivu na autorův život. Proto jsem se ještě předtím rozepsal o Mistru Kampanovi (autor Zikmund Winter), proto jsem se snažil o obranu ruského básníka Sergeje Jesenina a analysoval jeho citový vztah k matce a jeho rozpoložení před tragickou smrtí. Ale o tom, že Šalda psal články pod pseudonymem Ptáčník, jsem se dověděl až za nacistické okupace od dramatika Františka Zavřela. A ačkoli jsem se dobře snažil se Skácelíkem, kterého madame Vlčková též uvádí, nic bližšího jsem o tom nevěděl. Navíc jsem nevěděl, kolik místa mi Hlasatel může věnovat, nechtěl jsem tedy článek přepřínovat podrobnostmi, které ke vzpomínce čistě osobní nepatřily.

Případ se zajímavě zkomplikoval, poněvadž výtisk, v němž paní Vlčková napsala svůj ostrý a krajně nešetrný útok, jakého by nebyla schopna ani domovnice za komunistického režimu, se ztratil, prostě mi nebyl vůbec doručen. Začaly docházet dotazy, proč si to nechám libit atd., ale já nic nevěděl. Sháněl jsem chybějící číslo a Hlasatel v dobrém úmyslu pomoci mi jich poslal celý balík, ale dotčený článek tam nebyl. Místo toho tam byl další útok od téže dámy, že prý jsem neoprávněně líčil, že Čech byl pronásledován k vůli Lešetinskému kováři. Jenže o tom jsem měl literárně historické doklady, zejména od prof. Strejčka, který v předmluvě

školního vydání Lešetinského kováře přibližně před druhou světovou válkou nebo brzy po jejím začátku dokazoval, která místa Lešetinského kováře byla policií konfiskována a pod. Vše jsem kopíroval a poslal redakci Hlasatele. Materiál byl sice uveřejněn, ale nebyla otištěna moje poznámka, že tímto způsobem se hájím proti křížovým výpravám australské krajanky, která mě už od roku 1978 musila pořádně nenávidět, když si veškerou hořkost schovávala až na rok 1983 (roku 1978 mi vyšel ten článek o Svatopluku Čechovi). Celé léto, pokud jsem se trochu zotavil z dlouhé choroby, která ještě nebyla zažehnána, jsem sháněl účinný článek paní Vlčkové. Až nedávno mi jeho kopii poslal můj přítel, nakladatel a autor poesie, skladatel hudby a důsledný vlastenec, pan J. T. Tománek. Když jsem ten článek konečně mohl přečíst, uznal jsem, že snad v mých memoárech byla nějaká nepřesnost. Ale nemohl jsem pochopit jiné věci: Jak mohla poměrně malá věc vyvolat tak hrubou, perfidní a nekvalifikovanou kritiku, pro kterou paní Jarča Vlčková potřebovala dvě stránky Hlasatele. Dále, jak to, že neměla ani tolik slušnosti se omluvit, když měla aspoň podle otištění materiálu z pera prof. F. Strejčka doklady o tom, že už k vůli Lešetinskému kováři měl Čech z úřady nepříjemnosti a že i v tomto bodě mě napadla neoprávněně. Dále jsem se snažil nějak si psychologicky vysvětlit důvody té zášti a sebejistoty v argumentech. Když uvážím, jak malé místo zaujímá naše planeta ve vesmíru a jak malými stvořeními jsme na zeměkouli my, prostě jsem nemohl pochopit, že někdo najednou vyrukuje s celou paletou nenávistných odstínů a vylaje mi jako klukovi, ač patřím do stejné generace a navíc jsem už delší dobu vážně churav a rád bych měl klid. A to k vůli poměrně malé věci, kterou jen chorobný pedant může považovat za závažnou.

A musil jsem se také pozastavit nad jednáním Hlasatele. Jeho vedoucí redaktor se mi sice telefonicky i písemně omluvil, ake kdyby byl profesionálním žurnalistou, musil by vědět, že v takovém případě nepomůže ani deset osobních omluv, poněvadž za veřejnou urážku a zhanobení se patří veřejná omluva a odvolání. Redakce Hlasatele by také měla vědět trochu víc o profesionální etice žurnalistické. Předchozí redakce mě jmenovala členem redakční rady a vydala mi úřední reportérskou legitimaci, kterou má dnes pro jistotu můj právník. Nehodlám ji vrátit, poněvadž v případě soudního řízení bych ji mohl potřebovat, ale pokud to nebude nutné, sám žádné těžkosti nechci začínat. Nemám je rád na rozdíl od paní Vlčkové, která si na nich asi hojí vnitřní citové komplexy.

A tak jsem tento případ, když Hlasatel se neoprávněně zdráhal po tolika letech spolupráce otisknout aspoň krátké ohrazení, musil předložit exulantské veřejnosti v časopisu jiném. Paní Vlčkové bych doporučoval, aby si občas připomněla Masarykova slova, že demokracie je diskuse, ale měl ještě dodat, že ta diskuse musí být slušná. Kdo neumí zachovat určitý odstup a určitou zdvořilost k oponentovi, měl by raději mlčet, poněvadž svou neomaleností dělá exilu jen ostudu. Zatím co paní Vlčková hned spočátku kousavě podotkla, že přece nejsem žádný druhý Vrchlický, ač jsem to o sobě nikdy netvrdil, já proti tomu dodávám: v jejích odborných článcích z literární historie je vidět její velká sečtělost. Sám tak informovaný nejsem a navíc v posledních letech, která mi ještě zbývají, nemohu už ani vyvinout více energie, jak bych potřeboval. Paní Vlčková se nemusí bát, že bych ji snad v její odborné posici ohrozil. Ale neškodilo by, kdyby si občas připomněla, že slušnost je také ctnost.

Seznámení

Česka, 61, vdova, výborná kuchařka, hospodyně, hledá seznámení s charakterním mužem do 70. let. Značka: "Společné stáří", do adminis. t. l.

Bobkovým listem na šváby

Profesor Clif Melin, vědec z university ve státě Kansas, vynalezl nový netoxický prostředek na odpuzování švábů. Z bobkových listů a ze slupek obyčejných okurek izoloval aromatické látky. Vůně působí na šváby tak silně, že kvapně a navždy opouští "zamořenou" místnost. Pro lidi je naopak vůně bobkového listu a okurky běžná a docela příjemná.

Nej-Nej-

....delší mořskou úžinou na světě je Malacký průliv mezi západní Malajsií a Sumatrou. Je dlouhý 780 km.

....delší bambusové kmeny měří až 35 m. Rostou na Cejlonu a patří k odrůdě Dendrocalamus giganteus.

....menší mince na světě byla vydána r. 1740 v Nepálu v hodnotě čtvrtiny damu. Je stříbrná a měří 2 milimetry.

....vyšší "hora" v Holandsku měří jen 200 metrů.

Střechyly

Střechyly jsou prsty Zimy. Po celou noc Mráz byl vzhůru: pilničky a dlatky svými dělal Zimě manikúru. -M Ch-

Velvážení sousedů, dámy stvořené a taty, přespolní i domáci, pánovi, publikum a jiné nábi panstvo!

PRAŽSKÉ OZENARSTVÍ (PRAQUE MEAT PRODUCT) spojí s ČESKOU TRAMPEKOU KAPELOU si vás dovolují pozvat

VEPŘOVÉ HODY

kteří se koupají v sobotu 25. února 1984, v LATVIAN HOUSE 491 College street Toronto. (jihozápadní roh College & Bathurst)

Začátek v 8 hodin večer, bar otevřen již v 7 hodin. Vstupné \$6 na osobu. Ample parking - rezervace na tel. číslo 364 1787 a nebo v obchodě. Veškeré zahájovací pracovníky interníky, jelita a ořechy s křídlem zrovna tak jak tlačinka s cibulí společně s dobrou náladou vás čekají

v LATVIAN HOUSE 491 College st.

Jen dál ...!

Blahopřejeme manželům

Pražákovým

kteří 30 let obětavě vedou české vysílání t.č. na Stanici WERE + A.M. v Clevelandu, Ohio.

Do další činnosti pro dobrou krajaňskou věc přejeme hodně síly, trpělivosti a Božího požehnání.

Redakce "Naše Hlasy".

Nová výše minimálních mezd v Ontariu

S platností od 1. března 1984 byly stanoveny nové minimální mzdy. K dalšímu zvýšení dojde k 1. říjnu 1984.

	S platností od 1. března	S platností od 1. října
Všeobecná hodinová mzda	\$ 3.85	\$ 4.00
zpracovaný	\$ 3.75	\$ 3.90
student pod 18 let	\$ 3.00	\$ 3.15
stavební dělník	\$ 4.10	\$ 4.25
hodinová sazba zaměstnanců, servírujících likéry v místnostech s licenci	\$ 3.35	\$ 3.50

Podrobné informace možno obdržet od Employment Standards Branch, Ontario Ministry of Labour v těchto městech:

HAMILTON
Tel: (416) 521-7740
KENORA
Tel: (807) 468-3128
KINGSTON
Tel: (613) 547-3417
KITCHENER
Tel: (519) 744-8101
LONDON
Tel: (519) 439-3231

OTTAWA
Tel: (613) 523-7530
SAULT STE. MARIE
Tel: (705) 949-3331
ST. CATHARINES
Tel: (416) 682-7261
SUDBURY
Tel: (705) 675-4455

THUNDER BAY
Tel: (807) 475-1691
TIMMINS
Tel: (705) 267-6231
TORONTO
Tel: (416) 965-5251
WINDSOR
Tel: (519) 256-8278

Telefonní číslo vládních úřadů, kam můžete volat bezplatně, najdete v telefonním seznamu.

Ministry of Labour
Ontario
Employment Standards Branch

Přestaň kouřit budeš milionářem!

Chytrým přínosem do boje proti kouření přispěli vedoucí pracovníci jedné banky v Hannoveru v NSR. Soudili takto: Někteří kuřáci snad nedbají příliš o své zdraví, ale možná, že se na věc začnou dívat jinak, když půjde o jejich peněženky. Nová reklama uvádí, že v 65 letech může mít každý na svém kontě skoro milión marek, bude-li si pravidelně ukládat peníze určené k nákupu cigaret. Uložené peníze budou ještě dále vzrůstat o výhodné úroky. Reakce veřejnosti byla

okamžitá. Hned v prvních dnech si více než sto nových mladých klientů, přesvědčených tak pádnými argumenty, otevřelo účet v bance.

*

Pozdě večer se k jedinému taxiku na stanovišti přihnuli dva muži.

"Promiňte, děsně spěchám," žadoní první. "Moje žena čeká dítě!"

"Se mnou je to horší," opáčil druhý. "Moje žena čeká mě!"

Matka nadává dceři:

"Jsi arogantní, nevychovaná, drzá, odmouvačná..."

Nekřič tak," přerušuje ji dcera, "copak musejí všichni sousedé vědět, jak špatně jsi

mě vychovala?"

"Je ten lékař, za kterého se provdáš, bohatý?"

"Jasně, či si myslíš, že se vdávám ze zdravotních důvodů?"

Francouzský podnikatel se rozčiluje nad marnotratným synem:

"Už ti nedám ani frank. Pro-přítel jsem pro tebe mrtvý!"

"A nemohl bys mi dát část dědictví?"

Recepty pro naše hospodyňky

KUŘE S PEČENÝMI JABLKY:

1 kuře, 50 g másla, 1 dl bílého vína, sůl; 50 g másla, 50 g cukru, 4 lžičky brusinek, 3 pol. lžice kečupu, 1 2 dl bílého vína, mletý pepř (nejraději bílý).

Kuře osolíme a pomalu upečeme na másle ve středně horké troubě, přičemž je občas přeléváme vypečenou šťávou, do níž jsme přidali 1 dl vína. Mezitím omyjeme jablka, vykrájíme z nich krájecem jádřince. Do otvoru dáme brusinky, smíchané s trochou cukru a zakapeme trochou rozpuštěného másla. Jablka pak vložíme na misku vymazanou máslem, přidáme zbylý cukr, zalijeme půl dl vína a pečeme. Během pečení vznikne karamelizující pektinová šťáva, do níž přidáme lžici kečupu. Když je kuře upečené, vyjmeme je s pekáčkou a vysmáhlou šťávou spojíme se šťávou z pečených jablek. Opepříme, povaříme. Kuře rozdělíme na porce, ke každému přiložíme pečené jablko a podáváme s dušenou rýží, politou šťávou z kuřete a sypanou event. sekanými praženými mandlemi, nebo posypeme rýži sekanou petrželkou.

KUŘE PO TATRAŇSKU:

1 kuře, sůl, mletý pepř, 3 stroužky česneku, 60 g oleje, 2 lžice kečupu, 2 rajčata, 4 tenké plátky slaniny.

Očištěné a omyté kuře rozdělíme na půlky a odsekneme paterní kost. Půlky překrojíme na čtvrtky a stáhneme z nich kůži. Částečně je vykostíme. (Kůži uvaříme spolu s kostmi a drůbkou, které po uvaření obereme, maso rozsekáme, kůži též a upravíme se směsí ze strouhanky, vajec, špetky strouhaného muškátového oříšku a lžici sekané petrželky knedlíčky do polévky). Připravené čtvrtky kuřete lehce naklepeme, potřeme česnekem utřeným se solí, slabě opepříme a opečeme ze všech stran v pánvi na rozpáleném oleji. Měkké kuře vyjmeme, vložíme do kastrolu a postavíme do tepla. Ke šťávě z kuřete přidáme kečup, stroužek utřeného česneku, na kostičky nakrájená oloupaná rajčata, podle chuti osolíme a krátce podusíme. Upečené kuře rozdělíme na talíře, přelijeme šťávou s rajčaty a obložíme plátkem opečené slaniny. Podáváme s dušenou rýží a salátem z čerstvé zeleniny.

BRAMBOROVÁ BÁBOVKA:

2 vejce, 150 g piskového cukru, 100 g tuku, 250 g vařených brambor, 1 prášek do pečiva, 250 g hrubé mouky, citronová kůra

Žloutky utřeme s cukrem a tukem do pěny, po částech přidáváme za stálého tření studené brambory ustrouhané na jemném struhadle a nakonec sníž ze dvou bílků a mouku smíchanou s práškem do pečiva. Tuhé těsto dáme do formy dobře vymazané tukem a vysypané moukou a pečeme zvolna 45 minut v předehřáté troubě

JABLKOVÝ ZÁVIN:

Těsto upravené bez cukru.

250 g polohrubé mouky, 250 g hladké mouky, 250 g až 300 g tuku, 1 vejce, 1 žloutek, 2 lžičky octu, 5 lžic mléka, špetka soli, asi 1.300 g jablek; 4 lžice přesáté strouhanky, 8 lžic piskového cukru, trochu mléka, mletá skořice, 1 bílek na pomazání těsta, tuk na plech.

Z uvedených dávek zpracujeme těsto a dáme je přes noc do chladničky, před zpracováním je vyjmeme asi o půl hodiny dříve. Rozdělíme na 4 stejné díly, z každého vyválíme obdélníkový plát, dlouhý jako je plech. Plát posypeme strouhankou, na ni rozložíme čtvrtinu strouhaných jablek, posypeme 2 lžicemi cukru, trochou skořice (event. několika hrozinkami), stočíme a opatrně přesuneme na mírně pomaštěný plech. Na 1 plech dáme vedle sebe 2 zaviny, které před pečením potřeme bílkem. (Při rozvalování těsta na váleček netlačíme a vál trochu posypeme hladkou moukou). Dáme péci do předem vyhřáté trouby, zprvu je pečeme pruději, pak je mírně dopékáme do červena. Sypeme vanilkovým cukrem. Závin krájíme, až vychladne.

Recitál Antonína Kubálka

Antonín Kubálek se dnes řadí k předním kanadským sólistům. O jeho talentu se můžete přesvědčit na koncertu pořádaném 14. února 1984 v Roy Thompson HALL. Zajistěte si vstupenky včas na telefonním čísle: 593-4828

Na dokonalou úpravu vlasů pro celou rodinu

včetně moderních stříhů vás zve

THE HAIR CENTRE

1849 YONGE ST. MEDICAL DENTAL BUILDING PRÍZEMÍ (STANICE METRA) DAVISVILLE TEL. 481-6570

PONDĚLÍ - PÁTEK 9:30-5:30 SOBOTA 9:4

UNISEX

MINOHOLETÁ PRÁXE VE VÝBEROVÝCH PROVOZOVNÁCH (PRAHA-ZÁP. BERLIN VÍDEN ATD.)

S TÍMTO INZERÁTEM OBDRŽÍTE

20% SLEVOU

NA VAŠI NÁVŠTĚVU SE TĚŠÍ HANA WOLF

NOVÉ DIVADLO V TORONTĚ

uvěde v neděli 26. února 1984 divadelní hru

"NAŠI FURIANTI"

Informace a rezervace vstupenek: 368-0420

"Tarzan je mrtev"

Johnny Weissmuller se narodil v roce 1904. Začal plavat ve svých patnácti letech a od r. 1922 byl sedm let nejrychlejší plavcem světa na krátké i střední vzdálenosti. Jeho kraul byl nedostižitelný; ležel vysoko na vodě. Přirovnávali ho k hydroplánu. Dýchal tak přesně a dokonale, že se odborníci hned hotovili k dalšímu přirovnání: plíce mu pracují jako motorová pumpa... A dále: poloha těla, rytmus, ideální sladění všech pohybů. Americe získal pět olympijských vítězství, utvořil 23 rekordů, na Panamerických hrách k nim přidal 37 přebornických medailí. Jeho trenér William Bachrach neuměl plavat. Johnny Weissmuller byl první kdo zaplavoval 100 m kraul pod minutu (58,6 s).

K filmu přešel na sklonku roku 1928. Byl to Tarzan nejtarzanovitější. A nejen, že byl ideálem našeho kina mládí. Muž s kouskem kůže kolem beder, odkojený divočinou, dovedl jediným skřekem přivolat stádo slonů.

S Johnny Weissmullerem jsem se živě setkal na XIX. olympijských hrách v Mexiku. Tehdy jsme si povídali o jeho nástupcích.

Zeptal jsem se ho, pročpak se asi upouští od hledání nových představitelů Tarzana mezi plavce? Mike Henry, který tehdy v této roli vládce džungle ovládl dobrodružné filmové plátno, hrál sedm let profesionálně americký fotbal. Jeho předchůdce Gordon Scott se věnoval závodnímu golfu. V podstatě byl figurou účelový kulturista, který však dovedl běhat, plavat, boxovat, na vojně byl mistrem v judo...

Weissmuller: "Natáčelo se záměrně všude na světě, od Afriky, Indie po Thajsko a Mexiko. Tam v zátocích, kde měli plachtaři OH, tedy v Acapulcu. Záměr byl jasný. Snaha, aby si publikum přivlastnilo Tarzana jako svého národního hrdinu..."

Jak ukázal čas, nebylo to tak docela. Tarzan jménem Sandokan, ovládl mysl českých dětek, i nevkusných triček. O to ale zrovna tak nejde. Pravda je, že dnes stačí mít uhrančivý výraz, a kaskadéři, případně filmové střihy, všechno zvládnou.

Johnny Weissmuller v rozhovoru horoval, aby se při vybírání opravdu nezapomínalo na plavce. Podle jeho soudu byli tehdejší špičkoví plavci Spitz, Walsh, McKenzie nebo Russel pohybově jedna báseň, jenomže výrazem tváře ještě hoši. A kdyby už další Tarzan neměl být z bazény, pak tedy ať prý je to všestranný lehkootletický desetibojař...

Už v době mexického rozjímání scénarista Clair Huffaker nechával nového Tarzana jezdit na vodních lyžích, v prototypu motorového člunu, občas ho posadil do baru a jenom několik sekvencí mu dovolil řádit na lánách. Není divu, do přízně oddechových filmů se vešel úspěšně agent 007, James Bond, a vůbec...

Na staré tarzanovské poškrabané filmy jako by přšlo. Filmová distribuce něco takového dnes nenabízí. K nám starším je svým způsobem milosrdná. Příliš by nám připomínala, že všechno je jinak.

Jenomže mít za ideál dokonalého sportovce, jehož nádherný styl jsme měli ještě vychutnat v době, kdy to uměl, to určitě nepředstavuje špatný vkus.

Johnny Weissmuller zemřel v Mexiku ve věku 80 let.